

ถ่ายทอดเรื่องราวความสามารถและทักษะของคนไทย อันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านการเรียนรู้เลือกสรร ปรุปรอง พัฒนาและถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษไทยเพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน พร้อม**สร้างความภาคภูมิใจ**ในความเป็นไทยและเตรียมพร้อมสำหรับสังคมแห่งการเรียนรู้ในอนาคตบนพื้นฐานของภูมิปัญญาไทย

ครูนิยม บำรุงเสนา

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม (การเสวตโนรา - หนิงตะลุง)

ครูนิยมได้รับการสืบทอดความรู้เรื่องโนราหนังตะลุง จากบรรพบุรุษมาตั้งแต่สมัยยังเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นก็ได้ศึกษาเพิ่มเติมกับครูโนราที่มีชื่อเสียงหลายคน จนกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านการอนุรักษ์ สร้างสรรค์ และพัฒนา การแสดงโนราหนังตะลุง เมื่อมีโอกาสรับราชการครู ก็ได้จัดให้มีการฝึกโนราแก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป มาตลอดระยะเวลา 21 ปี ทั้งนี้ ด้วยเห็นว่าโนราและหนังตะลุงที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ ได้เลือนหายไปตามกาลเวลา จึงเป็นแกนนำในการจัดตั้งคณะโนราหนังตะลุง ขึ้นในตำบลนาชะอำ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยครูนิยมเป็นผู้ฝึกสอนท่ารำแม่บทที่ถูกต้องตามแบบฉบับเดิมและฝึกหัดให้คณะโนราแสดงหนังตะลุงด้วยตัวท่านเอง จนเป็นที่ยอมรับของชุมชนทั้งภายในและต่างจังหวัด จากนั้นจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวออกเผยแพร่สู่สาธารณชนทั่วไป นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งศูนย์ศึกษาเรียนรู้และเผยแพร่ศิลปะการแสดงโนราหนังตะลุง หรือที่เรียกว่าศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแห่งแรกของภาคใต้ตอนบน และยังได้จัดทำหลักสูตรวิชาการสอนโนราแก่โรงเรียน ประดิษฐ์ท่ารำใหม่ ๆ เป็นระบบที่บ้านประยุกต์ออกเผยแพร่จนได้รับความนิยมในคนรุ่นใหม่

นายแก่นฟ้า แสนเมือง

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม (กลั่นนมไร้สารพิษ)

ครูแก่นฟ้าเกิดและเติบโตในครอบครัวเกษตรกรชนบท ใช้ชีวิตอยู่กับท้องนาป่าเขา แต่ด้วยอุปนิสัยการเป็นผู้มุ่งมั่นเอาจริงเอาจัง ทำให้ครูแก่นฟ้าได้รับทุนไปศึกษา ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีโอกาสเรียนในด้านคณะวิศวกรรมไฟฟ้า ทำงานในค่ายอพยพ ซึ่งประสบการณ์ต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นพื้นฐานที่ทำให้ครูแก่นฟ้าต้องการทำงานช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสกว่าในสังคม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเท่าเทียมและพึ่งตนเองอย่างมีศักดิ์ศรี ครูแก่นฟ้าพบว่าแนวคิดของชุมชนใน “**ศิระชะเอโคก**” จังหวัดศรีสะเกษ เป็นแนวคิดที่มีความเป็นไปได้ จึงอุทิศชีวิตรับใช้พระศาสนาโดยไม่รับเงินเดือนและมุ่งเน้นใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญของตนที่สะสมมาสร้างสรรคณวัตกรรมต่าง ๆ โดยเป็นผู้คิดค้นการทำปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด ซึ่งใช้เครื่องจักรกลที่ประดิษฐ์คิดค้นเอง ทำให้เมล็ดข้าวทุกเมล็ดงอกได้อย่างสมบูรณ์ ประดิษฐ์เครื่องจักรใช้ในการเกษตรวิจัยและเก็บสถิติเรื่องการปลูกข้าว และการใช้วิธีการทางชีวภาพในการปลูกข้าวอย่างครบวงจร ริเริ่มทำโรงสีข้าวชุมชน โรงเพาะเห็ด ร้านค้า สหกรณ์ ช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและเศรษฐกิจให้เกษตรกรเป็นผลให้ “**ชุมชนศิระชะเอโคก**” เป็นชุมชนตัวอย่างในการพึ่งพาตนเองและเป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือชุมชนรอบ ๆ ได้เป็นอย่างดี

นางสุนทรี งามานิต

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (การทอผ้าตีนจก)

ครูสุนทรีได้รับการถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการทอผ้า การย้อมผ้า ตั้งแต่สมัยยังเด็กจากมารดา ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่ามีฝีมือในการทอผ้าอย่างถึงคนหนึ่งในตำบลหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย ครูสุนทรีมักนำผ้าที่ทอไว้ไปจัดแสดงและจำหน่ายในงานเทศกาลต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ เมื่อมีผู้เข้ามาสอบถามถึงลวดลายและประวัติความเป็นมาของผ้าหาดเสี้ยว ครูสุนทรีจึงต้องหันมาศึกษาประวัติลวดลายและวิธีการทอผ้า โดยเฉพาะการทอผ้าตีนจกซึ่งเป็นผ้าที่ขึ้นชื่อว่าสวยงามวิจิตรบรรจง และเริ่มหัดทอผ้าตีนจกจากผู้เฒ่าผู้แก่ที่ยังมีชีวิตอยู่ในหมู่บ้าน ทำให้ครูสุนทรีสามารถอนุรักษ์ลวดลายโบราณที่เกือบสูญหายแล้วไว้ได้และกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญในการทอผ้าตีนจกทั้งดงาม ประณีต ทั้งลวดลายและสีสัน นอกจากนี้ ยังได้สร้างสรรค์และพัฒนาลวดลายใหม่ ๆ ที่มีความสวยงามแปลกตา สร้างชื่อเสียงให้จังหวัดในนาม “**ผ้าทอหาดเสี้ยว**” พร้อมทั้งถ่ายทอดวิชาการทอผ้าให้กับผู้ที่สนใจอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบัน ศูนย์ทอผ้าตั้งอยู่บริเวณ “**ร้านสุนทรียาไทย ศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านโบราณหาดเสี้ยว**” และยังเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่เน้นสินค้าจากฝีมือกลุ่มอาชีพจากอำเภอศรีสัชนาลัย เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

นายสรพงษ์ บัวโรย

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ครูสรพงษ์ เกิดในครอบครัวชาวนา แห่งอำเภอยาง่าง จังหวัดเพชรบุรี สนใจเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญามาตั้งแต่เด็ก โดยเริ่มจากภูมิปัญญาในการใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำ และภูมิปัญญาการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันของคนในครอบครัวและของชาวบ้านในหมู่บ้าน เมื่อเริ่มเข้ารับราชการ ได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นจากชาวบ้านมากยิ่งขึ้น และเนื่องจากการเป็นผู้มีอุปนิสัยที่สนใจใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ จึงศึกษาต่อยอดภูมิปัญญาของชาวบ้าน ด้วยการใช้กระบวนการวิจัยเข้ามาศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาของชาวบ้านให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ครูสรพงษ์มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การค้นพบวิธีการสร้างแนวกันคลื่นโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการปรับประยุกต์การใช้กระบวนการปักกล้าและล่อปลาให้เข้ามาอยู่อาศัย มาเป็นแนวคิดในการทำแนวกันคลื่น ริเริ่มนำยางรถยนต์ไปจัดทำแนวกันคลื่นเพื่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน ทำให้แผ่นดินงอกแผ่ขยายออกไปในทะเล สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ชายฝั่งจนประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างของการอนุรักษ์ป่าชายเลนด้วยวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น

This column aims to communicate the stories of THAIS' ABILITY AND SKILL, resulting from accumulating experiences through LEARNING, SELECTION, REFINEMENT, DEVELOPMENT AND TRANSFER FROM THAI ANCESTORS to solve problems and develop Thais' way of life in balance with environment and suitable with the period, whilst CREATING PRIDE IN BEING THAI and preparing for the learning society in the future based on Thai wisdom.

Khru Niyom Bumrung-saena

Thai wisdom teacher, fine art (Nora-Talung performance)

Khru Niyom has been transferred the knowledge of Nora-Talung performance from his ancestors since his childhood. When growing up, he studied more from many famous Nora teachers until he has become an expert in conserving, creating and developing Nora-Talung performance. When serving as a public teacher, he trained Nora to students and the public during his 21-year service. As he sees that Nora and Talung, Southern uniqueness, have faded with times, he is a pioneer in setting up Nora and Talung performance group in Na Cha-am Subdistrict, Mueang District of Chumphon Province. Khru Niyom taught the correct basic dance postures according to the original precedence and trained the Nora group by himself. He is accepted by communities both inside and outside the province. He has then introduced the idea to the public. He also set up the study and dissemination center of Nora art performance or the first local wisdom learning center in the upper south. He also designed Nora instruction curriculum to schools, invented new dance postures as local dances and applied for publicity until they are popular among the new generation.

Mr. Kaenfa Saenmueang

Thai wisdom teacher, agriculture (toxic-free agriculture)

Khru Kaenfa was born and grew up in a rural farmer family. He lived in rice fields and mountainous forest; however, as the one with resolution, he was offered a scholarship to study in the USA in the Faculty of Electrical Engineering. He also worked in a refugee camp. A variety of experiences has been a foundation that makes him want to help the less privileged in the society so that they can live their lives equally and independently with prestige. Khru Kaenfa found that the idea of community in "Sisa-asok" of Si Saket Province was a possibility. He has, therefore, dedicated his life to serve the religion without receiving the salary. He is determined to using his accumulated knowledge and expertise to create various innovations. He initiated the pelleted bio fertilizer, by using his own invented machine. Every grain of rice thus grows perfectly. He also invented agricultural machines, researched and collected statistics of rice growing and used biological methods in growing rice in a fully integrated manner. He was the first to do community rice mill, mushroom cultivation house, cooperative shop in order to reduce cost, increase productivity and economy for farmers. "Sisa-asok Community" is a sample community in self sufficiency and a major force in helping surrounding communities.

Mrs. Suntaree Khanatnit

Thai wisdom teacher, industry and handicraft (Teen Jok cloth weaving)

Khru Suntaree has been transferred the knowledge of cloth weaving and dyeing since her childhood from her mother, a well-known expert in cloth weaving in Hat Siew Subdistrict of Sukhothai Province. Khru Suntaree usually put her cloths on display and sale in fairs. When asked about designs and background of Hat Siew cloths, she had to study their history and weaving methods, especially the weaving of Teen Jok cloth, the exquisitely beautiful cloth. She started to learn how to weave Teen Jok cloths from the living elderly in the village and can conserve almost extinct ancient designs. She has become an expert in weaving Teen Jok cloths, which are beautiful and delicate in designs and colors. In addition, she has created and developed new designs with beauty and originality, able to create fame to her province under the name "Hat Siew Woven Cloth". She has also continuously transferred the cloth weaving knowledge to interested people. At present, the cloth weaving center is located in "Suntaree Thai Cloth: Hat Siew Ancient Local Handicraft Center", which is also an OTOP distribution center, focusing on the group from Si Satchanalai District. This can create jobs and regular income for local communities.

Mr. Sorapong Buaroi

Thai wisdom teacher, natural resource and environment management

Khru Sorapong was born in a farmer family of Tha Yang District, Phetchaburi Province. He was interested to study about wisdom since his childhood, starting from wisdom in using aquatic animal catching utensils and wisdom in fixing daily life problems of people in the family and villagers. As a public servant, he had a chance to learn of local wisdom from villagers even more. As he is always interested in learning new things, he further studied villagers' wisdom by using research process in developing villagers' knowledge and wisdom to be more standardized to use them for local development. Khru Sorapong is knowledgeable about diversified natural resource and environment management, especially the finding of building breakers by using local wisdom. He applies the stake pitching to lure fish as a concept in making breakers. He initiated using auto tires as breakers to preserve mangrove forest. Land thus grows and extends into the sea, successfully creating richness to the coast. He is a sample of preserving mangrove forest with the remaining materials in the local area.